

KUSHTET GJEOGRAFIKE PËR ZHVILLIMIN E BUJQËSISË

- Bujqësia-veprimtaria kryesore
- Çka është?

- Bimore
- Blegtoriale

- Kushtet natyrore
- Kushtet shoqërore
- Pronësia, Tregu

- Bujqësia ekstensive: viset tropikale të Afrikës, Azisë, Amerikës Latine
- Bujqësia intensive: Europë, Kanada, SHBA
- Plantacionet

DRITHËRAT

- Kultura kryesore në lavërtari

- Gruri – kultura primare

1. 1/3 popullsisë
2. Origjina
3. Përçendrimi

- Orizi – kultura e dytë

1. Kultivimi
2. Kushtet
3. 90% Azia

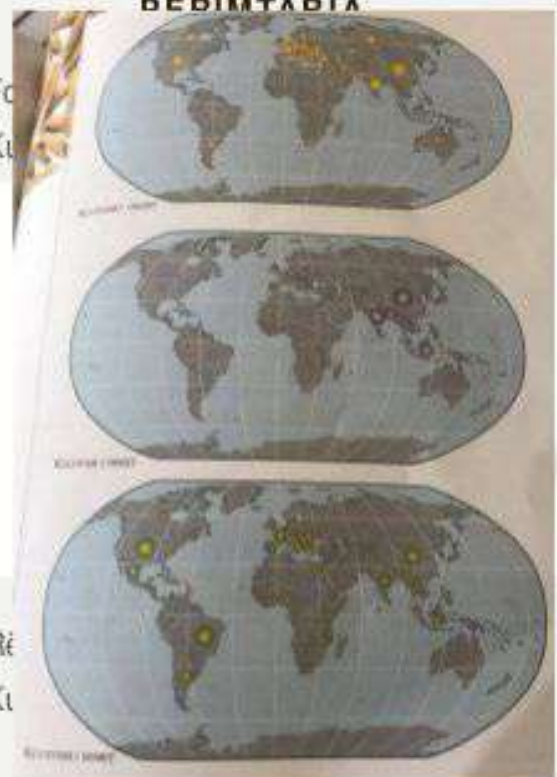
- Misri

1. Kushtet
2. Përdorimi
3. Prodhuesit

DEPIMTARIA

- Fo
- Ku

- Rë
- Ku

PEMËTARIA

- Pemet ndahen sipas klimes se teritoreve ku ato kultivohen dhe keto grupe janë :mesem gjeografike, subtropikale,tropikale
- Pemet subtropikale sa i perkert terioteve me klim te nxeht dhe te that aty dominon kultivimi i hardhis rrushit fikut hurmalemoni portokalli agrumet mandarina etj... edhe ne kete rast ne kultivimin e ketyre pemve prine shba-ja franca dhe italia
- Pemet tropikale
- Sa i perkert pemeve tropikale ketu duhet te veqojm bananen arra e kokosit ananasin panxhasheqerin kallami i sheqerit qe te gjitha jan te kultivuara ne ameriken latine
- Si pem shum e rëndesishme eshte panxhasheqeri dhe kallami i sheqerit nga e cila fitojm sheqerin qe eksportohet per amerik dhe evrop.

PEMËTARIA

- Nga kultivi i bimeve te rendesishme veqojm bimet nga te cilat nxjerrim vajin e perdorimit ushqimor ato bim jan lule dielli soja qe rriten ne gjerisit e mesme gjeografike si ne Rusi evropen juglindore dhe argjentin.
- Bimet subtropikale te vajit jan: kikiriki susami ulliri qe rriten ne toka me tem. Te lart dhe me lagshti te bollshme
- Bimet tropikale jan palma e kokosit palma e vajit qe rriten ne male zi indonezi nigeri dhe kongu njehkosisht kemi edhe bim tropkale qe perdoren edhe per prodhimin e pijeve siq jan: qaji kafja dhe kakao qe rriten ne indi dhe ameriken latine dhe kakao ne kontinentin e afrikes.
- Duhani
- Duhani prodhohet dhe perdoret ne gjith boten disa prodhus prej ma te mdhej ne bot jan :kina shba brazili dhe india
- Bimet industriale si pambuku jutah dhe kanpi te cilat kultivohen ne vise subtropikale dhe

BLEGTORIA

- Blegtoria deg e bujqisis qe ndahet ne blegtorin ekstensive dhe intensive
- Blegtoria ekstensive duke mos pas kullota te mjaftueshme detyrohen te levizin neper teritore te ndyshme kurse blegtoria nomade eshte kur ne munges te kullotave te bollshme me bar bagtia ushqehet gjat dimrit ne grazhd siq e kemi rastin me blegtorin e rrafshit te dukagjinit dhe alpet e kosoves
- Blegtoria intesive ka te bej me shum ne shtetet e zhvilluara ekonomikisht. Bagtia
- Numri e i madh i baktis ne bot e vrej m ne indi brazil dhe shba
- Te rritja e derrave vlen te theksohet se 1/3 e numrit te pergjithshem te botes rriten ne kine

PESHKATARIA

- Zhvillohet ne oqeanë ,dete,lumenj,liqene
- Eshte e zhvilluar ne:
 - Atlantikun verior
 - Ameriken veriore
 - Bregdetin e kanades
 - Rreth ishujve te japonis etj.
 - 98 milion ton ne vit
 - Kina, Kili, Peru, Rusi, SHBA

PYLLTARIA

RRENJET E PYJEVE PENGOJN ZHVILLIM E CROZIONIT NE TOK

ATO SHFRYTZOHEN NE INDUSTRI SI LEND E PARE DHE LEND DJEGSE

SHTRIHEN NE DY BREZE –VERIOR TE PISHNAJAVE,DHE NE BREZIN TROPICAL

BREZI VERIOR-RUSIA
FINLANDA,SUEDIA,KANADA,SHBA

TROPICAL-AMERIKA JUGORE,PJESA QENDRORE E AFRIKES

ZHVILLIMI I INDUSTRIË

- Baza e mir energjetike zhvillon industrinë
- Në strukturën energjetike bëjnë pjesë nafta, qymyri, gasi natyror, energjia elektrike, energjia nukleare

NAFTA

- Prodhimi vjetor i naftes është 3 miliardë ton
- Gjendet më së shumti në arabisë saudite, Meksikë, Venezuelë, Rusi
- Struktura energjetike e naftes në botë është rreth 35 për qind

GAZI NATYROR

- Perdoret per ngrohje,perfitimin e energjis elektrike dhe si lend e par ne industrin kimike
- Prodhues me te medhenj jane shba,rusi ,kanad etk
- Struktura energjetike 25 perqin

QYMYRI

- Ndertohet me karbonizimin e bimeve
- Shtetet me me shum qymyr jan –kina,shba,india,rusia,polonia
- Qymyri me strukturen energjetike te botes merr pjes me afro 30 pееqind

ENERGJIA ELEKTRIKE

- Perfitohet prej qymyrit naftes gazit natyror
- Prodhitaria vjetore ne bot rreth 13.200 këh

ENERGJIA NUKLEARE

- E prodhojn shtetet e zhvilluara industriale
- Centrale nukleare gjenden ne SHBA, Rusi, Itali, Franc, Japoni etj
- Nafta ka pasur ngritje deri me 1980 me pas ka apsur renje
- Qymyri dikur kishte perdorim te gjere
- Gazi natyror , energjia nukleare dhe hidroenergjia shenojn pjesmarrje me te madhe kohes se fundit

INDUSTRIA

- Eshte veprimtari ekonomike e cila perfshin prodhimtarin e mineraleve te dobishme dhe perpunimin e lendeve te para me an te makinave
- Ndarja:
 - Ekstraktive-merret me xehtarin dmth prodhimeve minerale dhe lendeve energjike
 - Perpunuese-merret me perpunimin e lendeve te para te prejardhjeve minerale energjetike bujqesore
- Ndahet edhe ne industri
- E leht-ben pjes prodhimi I konsumimit te gjer ,dmth industria ushqimore e tekstiilit etj
- E rend-prodhmtaria e nergjetike xehtaria industria kimike e makinave etj

TRANSPORTI

- Ndarja:
- Transporti rrugor
- Transporti hekurudhorë
- Transporti lumor
- Transporti gypor
- Transporti detar
- Transporti ajror
- Transporti telekomunikativ

TREGTIA

- Tregtia e brendshme
- Tregtia e jashtme
- Tregtia ndërkombëtare

TURIZMI

- Komponentja e tretë e rëndësishme
- Dikur vetëm në Evropë (Britani të madhe, Francë, Itali, Zvicër)
- Turizmi intensifikon tregtinë, industrinë, bujqësinë
- SHBA
- Evropë (Suedia, Italia, Zvicër)
- Azi (Tajlanda, Japonia, Kina)
- Afrikë (Tunizia, Moroko)

